

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov : **1/ I. G.**, bývajúci v B., **2/ D. G.**, bývajúca v B., obaja zastúpení JUDr. B. G., advokátkou v B., proti žalovaným : **1/ E. P.**, bývajúca v Š., **2/ V. P.**, bývajúci v Š., **3/ S. P.**, bývajúci v Š., **4/ M. P.**, bývajúci v Š., všetci zastúpení JUDr. V. Š., advokátom v Ž., **o vypratanie pozemku**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 4 C 242/2009, o dovolaní žalovaných 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júla 2010 sp.zn. 17 Co 77/2010

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júla 2010 sp.zn. 17 Co 77/2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 15. februára 2010 č.k. 4 C 242/2009-28 návrh žalobcov, ktorým žiadali, aby žalovaní vypratali parcelu CKN X.-zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m² vedenú na LV č. X. katastrálne územie B.B., v katastrálnom území Š. zamietol. Zaviazal žalobcov zaplatiť trovy štátu a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia nie sú vlastníckmi pozemku, na ktorom je postavená dreváreň a preto nie sú aktívne legitimovaní na podanie návrhu na ochranu svojho vlastníckeho práva v zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 20. júla 2010 č.k. 17 Co 77/2010-61 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovaní 1/ až 4/ sú povinní spoločne a nerozdielne vypratať časť parcely CKN X.-zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², zapísanej na LV č. X. pre katastrálne územie Š. na Katastrálnom úrade B.B., zodpovedajúcu novovytvorenej parcele CKN X.-zastavaná plocha o výmere X. m² geometrickým plánom vyhotoviteľa G. pod č. X. zo 6.7.2006 do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Zároveň zaviazal žalovaných 1/ až 4/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom

trovy konania vo výške 905,35 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právnej zástupkyne JUDr. B. G. Rozsudok vo výroku o povinnosti žalobcov zaplatiť na účet Okresného súdu Žiar nad Hronom 3,41 € zrušil. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že skutkový záver okresného súdu, že žalobcovia kúpili kúpnu zmluvou V. parcelu CKN X. od nevlastníka, nie je podľa názoru odvolacieho súdu správny. V čase uzavretia kúpnej zmluvy bola vlastníčkou parcely CKN X. M. H. a nie žalovaní 1/ až 4/. Z nesprávnych skutkových zistení vyvodil okresný súd nesprávny právny záver o tom, že žalobcovia nenadobudli vlastnícke právo k parcele CKN X. zapísanej na LV č. X. ako ich výlučné vlastníctvo, a že nie sú aktívne legitimovaní na podanie žaloby na ochranu vlastníckeho práva podľa § 126 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd po zopakovaní dôkazov a doplnení dokazovania ustálil iný skutkový stav a vyvodil z neho odlišný právny záver ako okresný súd, a preto rozsudok okresného súdu zmenil a žalobe vyhovel.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ až 4/, ktorého dôvodnosť odôvodňovali nesprávnym právnym posúdením veci ako aj tým, že konanie na odvolacom súde je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobcovia sa totiž v petite žaloby domáhali, aby súd zaviazal žalovaných „spoločne a nerozdielne vypratať pozemok žalobcov vedený Katastrálnym úradom B.B., katastrálne územie Š. na LV č. X. parcelné č. CKN X.-zastavané plochy a nádvorcia o výmere X. m² a uhradiť trovy“. V odvolaní zo dňa 10.3.2010 žalobcovia zmenili návrh v tom zmysle, že sa domáhali zmeny rozsudku súdu prvého stupňa tak, aby odvolací súd zaviazal žalovaných „spoločne a nerozdielne vypratať časť pozemku v katastrálnom území Š. na LV č. X. parcelné č. X.-zastavané plochy a nádvorcia o výmere X. m² a to vyznačenú modrou farbou na geometrickom pláne č. X. a uhradiť im trovy konania“. Odhliadnuc od skutočnosti, že takýto rozsudok je prakticky nevykonateľný a odvolací súd mal napadnutý rozsudok prvostupňového súdu aj z tohto dôvodu potvrdiť, petit návrhu v odvolaní žalobcov predstavuje zmenu návrhu v zmysle ustanovenia § 95 ods. 1 O.s.p., a súd mal o nej rozhodnúť uznesením v zmysle ustanovenia § 167 ods. 1 O.s.p. Ak súd nerozhodol uznesením o pripustení zmeny návrhu, nemohol o zmenenom návrhu konať a ani o ňom rozhodnúť. Ďalšej procesnej chyby sa odvolací súd dopustil v samotnom výroku napadnutého rozsudku. Odvolací súd v ňom zaviazal žalovaných, aby spoločne a nerozdielne vypratali časť CKN parcely č. X.-zastavané plochy a nádvorcia o výmere X. m², zapísaných na LV č. X. pre katastrálne územie Š., na Katastrálnom úrade B.B. zodpovedajúcu novovytvorenej parcele

CKN X-zastavaná plocha o výmere X. m² geometrickým plánom vyhotoviteľa G., pod č. X. zo 6.7.2006 do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odvolací súd vyniesol uvedený výrok napriek tomu, že žalobcovia sa takéhoto plnenia voči žalovaným nikdy nedomáhali. Súd je viazaný návrhom žalobcov. V tejto veci sa zjavne nejedná o také konanie, ako je popísané v ustanovení § 153 ods. 2 O.s.p. a odvolací súd prekročil svoju právomoc. Skutočnosť, že odvolací súd prekročil rámec žaloby, nie je nijakým spôsobom v rozsudku odôvodnená. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne, resp. aby napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne navrhol dovolaciemu súdu odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

Žalobcovia navrhli dovolanie žalovaných zamietnuť a priznať im trovy dovolacieho konania.

Dovolací súd uznesením z 21. decembra 2010 sp.zn. 2 Cdo 262/2010 odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júla 2010 sp.zn. 17 Co 77/2010 do rozhodnutia o dovolaní žalovaných.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorí sú zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou,

či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolatelia žiadnu z týchto väd nenamietali a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Dovolatelia namietali, že hoci žalobcovia v odvolaní zo dňa 10.3.2010 zmenili návrh, odvolací súd o takomto návrhu nerozhodol a o takto zmenenom návrhu nemohol konať a ani rozhodnúť.

Podľa § 95 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa § 95 ods. 2 O.s.p. súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takomto prípade pokračuje v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Podľa § 167 ods. 1 O.s.p. ak zákon neustanovuje inak rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzátí návrhu, o zmieri, o trovách konania ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenia primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobcovia sa žalobou podanou na prvostupňovom súde domáhali, aby súd zaviazal žalovaných „spoločne a nerozdielne vypratať pozemok žalobcov vedený Katastrálnym úradom B., katastrálne územie Š. na LV č. X. parcelné č. CKN X.-zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m² a uhradiť trovy“. Žalobcovia podaním zo dňa 15.2.2010 pomenovaným ako Doplnenie návrhu, navrhli zmenu petitu, že „žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne vypratať časť pozemku žalobcov vedený Katastrálnym úradom B.B., katastrálne územie Š. na LV č. X. parcelné č. CKN X.-zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m² a to vyznačenú modrou farbou na geometrickom pláne č. X. zo dňa 18.1.1989 overeného Správou katastra Ž. dňa 23.1.1989 a uhradiť žalobcom trovy konania“. Totožný návrh predniesla právna zástupkyňa žalobcov aj na pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 15.2.2010, kedy však súd prvého stupňa návrh žalobcov zamietol, pričom o zmene návrhu nerozhodol. Následne žalobcovia vo svojom odvolaní zo dňa 10.3.2010 proti rozsudku prvostupňového súdu opätovne navrhli zmenu petitu návrhu v zmysle svojho podania zo dňa 15.2.2010, t.j. aby odvolací súd „zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne vypratať časť pozemku v katastrálnom území Š. na LV č. X. parcelné č. X.-zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m² a to vyznačenú modrou farbou na geometrickom pláne č. X. a uhradiť trovy konania“. Ako je zrejmé z obsahu spisu ako aj zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 20. júla 2010, odvolací súd o takejto zmene nerozhodol. Za tohto stavu veci však bolo povinnosťou odvolacieho súdu, aby najprv o tejto zmene uznesením rozhodol (§ 95, § 167 a § 211 O.s.p.), keďže aj v odvolacom konaní je prípustná zmena návrhu na začatie konania. Pokiaľ tak neučiní, môže konať len o pôvodnom návrhu.

Dovolatelia ďalej namietali, že odvolací súd sa dopustil ďalšej procesnej chyby v samotnom výroku napadnutého rozsudku, keď odvolací súd v ňom zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne vypratať časť parcely CKN X.-zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m² zapísané na LV č. X. pre katastrálne územie Š., na Katastrálnom úrade B.B. zodpovedajúcu novovytvorenej parcele CKN X.-zastavaná plocha o výmere X. m² geometrickým plánom vyhotoviteľa G. pod č. X. zo 6.7.2006 do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia napriek tomu, že žalobcovia sa takého plnenia voči žalovaným nikdy nedomáhali. Teda prekročil návrhy účastníkov a prisúdil viac, než čoho sa domáhali. V tejto veci sa zjavne

nejedná o také konanie, ako je popísané v ustanovení § 153 ods. 2 O.s.p, čo nijakým spôsobom v rozsudku neodôvodnil.

Podľa § 153 ods. 2 O.s.p. súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu, alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Nárokom, ktorý uplatňujú žalobcovia v tomto konaní a ktorý musia uviesť v žalobe v zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p., je nárok na vypratanie nehnuteľnosti, ktorej sú vlastníkami. Musia samozrejme konkrétne označiť túto nehnuteľnosť tak, aby ju nebolo možné zameniť za inú; takto označeným predmetom konania je súd v zmysle ustanovenia § 153 ods. 2 O.s.p. viazaný. Nemôže teda určiť vypratanie k inej nehnuteľnosti, i keď by to odôvodňovali výsledky vykonaného dokazovania.

Z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie je zrejmé, že dovolaním napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní postihnutom tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu nemožno posúdiť, či napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová